

ПОЛІТИКА БЕЗПЕКИ

Вказівки для працівників та постачальників послуг « [REDACTED] ». Цим документом запроваджуються політики щодо безпеки і процедури для негайного застосування всіма працівниками та постачальниками послуг організації у випадку надзвичайної ситуації чи військових дій. Цими рекомендаціями, в поєднанні з вказівками місцевої влади щодо захисту цивільного населення, ми прагнемо підвищити рівень безпеки життя та здоров'я персоналу, постачальників і одержувачів наших послуг.

1. Сфера застосування

1.1. Політика безпеки « [REDACTED] » (надалі – ГО) розроблена на підставі ст.130 Кодексу цивільного захисту України, законодавчих та нормативних документів з питань цивільного захисту, – призначений для координації діяльності керівництва та працівників Товариства, а також структур ДСНС та інших аварійно-рятувальних формувань, для забезпечення оперативності їх реагування на загрозу або виникнення надзвичайних ситуацій, організації виконання аварійно-рятувальних, відновлювальних робіт, які проводяться внаслідок надзвичайних ситуацій техногенного, природного та соціального характеру.

1.2. Політика визначає:

- порядок дій і відповідальність керівництва ГО за організацію та проведення робіт з попередження і ліквідації надзвичайних ситуацій;
- обсяг невідкладних заходів щодо попередження виникнення або ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій;
- обсяг фінансових, матеріально-технічних та інших ресурсів, необхідних для реалізації невідкладних заходів і робіт.

1.3. Вимоги цього Плану реагування на надзвичайні ситуації є обов'язковими для всіх посадових осіб та працівників ГО, які беруть участь у виконанні цих робіт.

2. Терміни та визначення

2.1. Терміни та визначення, згідно Кодексу цивільного захисту України:

2.1.1. аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи – роботи, спрямовані на пошук, рятування і захист населення, уникнення руйнувань і матеріальних збитків, локалізацію зони впливу небезпечних чинників, ліквідацію чинників, що унеможливають проведення таких робіт або загрожують життю рятувальників;

2.1.2. аварія – небезпечна подія техногенного характеру, що спричинила ураження, травмування населення або створює на окремій території чи території суб'єкта господарювання загрозу життю або здоров'ю населення та призводить до руйнування будівель, споруд, обладнання і транспортних засобів, порушення виробничого або транспортного процесу чи спричиняє наднормативні, аварійні викиди забруднюючих речовин та інший шкідливий вплив на навколишнє природне середовище;

2.1.3. евакуація – організоване виведення чи вивезення із зони надзвичайної ситуації або зони можливого ураження населення, якщо виникає загроза його життю або здоров'ю, а також матеріальних і культурних цінностей, якщо виникає загроза їх пошкодження або знищення;

2.1.4. епідемія – масове поширення інфекційної хвороби серед населення відповідної території за короткий проміжок часу;

2.1.5. запобігання виникненню надзвичайних ситуацій – комплекс правових, соціально-економічних, політичних, організаційно-технічних, санітарно-гігієнічних та інших заходів, спрямованих на регулювання техногенної та природної безпеки, проведення оцінки рівнів ризику, завчасне реагування на загрозу виникнення надзвичайної ситуації на основі даних моніторингу, експертизи, досліджень та прогнозів щодо можливого перебігу подій з метою недопущення їх переростання у надзвичайну ситуацію або пом'якшення її можливих наслідків;

2.1.6. засоби протипожежного захисту – технічні засоби, призначені для запобігання, виявлення, локалізації та ліквідації пожеж, захисту людей, матеріальних цінностей та довкілля від впливу небезпечних факторів пожежі;

2.1.7. ліквідація наслідків надзвичайної ситуації – проведення комплексу заходів, що включає аварійно-рятувальні та інші невідкладні роботи, які здійснюються у разі виникнення надзвичайної ситуації і спрямовані на припинення дії небезпечних факторів, рятування життя та збереження здоров'я людей, а також на локалізацію зони надзвичайної ситуації;

2.1.8. надзвичайна ситуація – обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності;

2.1.9. небезпечна подія – подія, у тому числі катастрофа, аварія, пожежа, стихійне лихо, епідемія, епізоотія, епіфітотія, яка за своїми наслідками становить загрозу життю або здоров'ю населення чи призводить до завдання матеріальних збитків;

2.1.10. небезпечний чинник – складова частина небезпечного явища (пожежа, вибух, викидання, загроза викидання небезпечних хімічних, радіоактивних і біологічно небезпечних речовин) або процесу, що характеризується фізичною, хімічною, біологічною чи іншою дією (впливом), перевищенням нормативних показників і створює загрозу життю та/або здоров'ю людини;

2.1.11. оповіщення – доведення сигналів і повідомлень органів управління цивільного захисту про загрозу та виникнення надзвичайних ситуацій, аварій, катастроф, епідемій, пожеж тощо до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення;

2.1.12. пожежа – неконтрольований процес знищення або пошкодження вогнем майна, під час якого виникають чинники, небезпечні для істот та навколишнього природного середовища;

2.1.13. Попередження НС – це запобігання виникненню надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру (зниження ризику їх виникнення) та зменшення можливих масштабів надзвичайних ситуацій (зниження можливих обсягів втрат і збитків).

2.1.14. реагування на надзвичайні ситуації та ліквідація їх наслідків – скоординовані дії суб'єктів забезпечення цивільного захисту, що здійснюються відповідно до планів реагування на надзвичайні ситуації, уточнених в умовах конкретного виду та рівня надзвичайної ситуації, і полягають в організації робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, припинення дії або впливу небезпечних факторів, викликаних нею, рятування населення і майна, локалізації зони надзвичайної ситуації, а також ліквідації або мінімізації її наслідків, які становлять загрозу життю або здоров'ю населення, заподіяння шкоди території, навколишньому природному середовищу або майну;

2.1.15. система оповіщення – комплекс організаційно-технічних заходів, апаратури і технічних засобів оповіщення, апаратури, засобів та каналів зв'язку, призначених для своєчасного доведення сигналів та інформації про виникнення надзвичайних ситуацій до центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ, організацій та населення.

Команда реагування

Список контактів – внутрішній

Особа	Контактний номер	Email	Відповідальні

Список контактів – Зовнішній

Ключові контакти	Контактний номер
Поліція	
Екстеренні служби	
Швидка допомога	
Медична допомога	
Охорона	
Страхова компанія	
Водопостачання та каналізація	
Газ	
Електрика	
Телефон	

Види надзвичайних ситуацій

3.1. Залежно від характеру походження подій, що можуть зумовити виникнення надзвичайних ситуацій, визначаються наступні види надзвичайних ситуацій:

- техногенного характеру;
- природного характеру;
- соціальні;
- воєнні.

3.2. До потенційних надзвичайних ситуацій, які можуть вплинути на роботу Товариства, відносяться:

- транспортні аварії (катастрофи);
- пожежі, вибухи, загрози вибухів;
- аварії з викидом (загрозою викиду), хімічно небезпечних або радіоактивних речовин;
- раптове руйнування будинків, споруд;
- аварій на енергетичних системах;
- аварій на комунальних системах життєзабезпечення та очисних спорудах;
- геологічних або метеорологічних небезпечних явищ;
- природних пожеж;
- інфекційних захворювань людей;
- терористичних актів;

Дії керівника, посадових осіб, працівників та гостей при загрозі чи настанні надзвичайних ситуацій

5.1. У випадку загрози виникнення чи виникненні НС, особа, що помітила небезпеку, технічний персонал чи працівник охорони повинен повідомити про це осіб, рятувальні підрозділи ДСНС, згідно порядку оповіщення про НС. При наявності потерпілих викликати швидку медичну допомогу, повідомивши кількість потерпілих та характер травм.

5.2. Керівник, який отримав повідомлення, повинен організувати необхідні заходи з попередження про НС працівників, обслуговуючий персонал, гостей та відвідувачів через систему оповіщення. Організувати, за потреби, евакуацію людей з потенційно-небезпечних місць чи всього ГО. Надати першу домедичну допомогу потерпілим наявними засобами.

5.3. Керівник відповідальний за усунення аварії може вимагати для ліквідації аварії залучення необхідних сил і засобів всіх підрозділів.

Ідентифіковані НС та дії по їх локалізації та ліквідації

6.1. Пожежа:

У разі виявлення ознак пожежі працівник, який її помітив, охоронець або інша особа, повинні:

- негайно повідомити про це державну пожежну охорону (номер телефону для виклику пожежної охорони 101), вказати при цьому адресу, кількість поверхів, місце виникнення пожежі, наявність людей, а також своє прізвище
- повідомити про пожежу керівника (представника адміністрації);
- вжити заходів щодо евакуації людей та матеріальних цінностей, гасіння пожежі з використанням наявних вогнегасників та інших засобів пожежогасіння.

Керівник, якому повідомлено про виникнення пожежі, повинен:

- перевірити, чи викликано державну пожежну охорону, продублювати повідомлення;
- перевірити здійснення оповіщення людей про пожежу;
- вимкнути у разі необхідності електрообладнання та вентиляцію;

- у разі загрози життю людей негайно організувати їх рятування (евакуацію), вивести за межі небезпечної зони всіх працівників, які не беруть участь у ліквідації пожежі;
- при наявності потерпілих викликати швидку медичну допомогу, надати чи організувати надання першої домедичної допомоги потерпілим;
- забезпечити дотримання вимог безпеки та охорони праці працівниками, які беруть участь у гасінні пожежі;
- організувати зустріч підрозділів державної пожежної охорони, надати їм допомогу у її локалізації та ліквідації.

Після прибуття на пожежу пожежних підрозділів повинен бути забезпечений безперешкодний доступ їх до місця, де виникла пожежа;

- повідомити підрозділи пожежної охорони, що залучаються для гасіння пожежі та проведення пов'язаних з ними першочергових аварійно-рятувальних робіт, про небезпечні, вибухові, хімічнонебезпечні речовини, що зберігаються на об'єкті.

6.2. Витік газу, вибух:

- негайно повідомити людей, які знаходяться у приміщеннях, або поблизу місця витіку, про це та необхідність негайної евакуації з приміщень;
- перебуваючи в приміщенні закрити органи дихання тканиною, бажано вологою та вивести з приміщення;
- при загрозі вибуху слід лягти на живіт, захищаючи голову руками, подалі від вікон, зашкляених дверей, проходів, сходів, та покинути небезпечну зону;
- повідомте аварійну службу газу (104);
- повідомити про витік газу керівника (представника адміністрації);
- при можливості здійснити перекривання газу;
- організувати провітрювання приміщень;
- не допускати людей у загазоване приміщення;
- організувати чергування біля входів загазованого приміщення до приїзду аварійної бригади газової служби;
- з прибуттям аварійної бригади служби газу діяти за їхніми вказівками.
- при виникненні пожежі діяти згідно п.6.1.

6.3. Затоплення:

- зберігати спокій, уникати паніки;
- знеструмити електроприлади, відключити газове обладнання і перекрити газ;
- необхідно зібрати документи, цінності, ліки, продукти та інші необхідні речі;

- при можливості залишити зону затоплення;
- якщо неможливо покинути будинок, необхідно піднятися на верхні поверхи будівлі;
- до прибуття допомоги необхідно залишатися на верхніх поверхах, дахах, чи інших підвищеннях;
- необхідно перевірити чи немає поблизу постраждалих, по можливості, надати їм допомогу;
- потрапивши у воду, необхідно зняти з себе важкий одяг і взуття;

Дії після затоплення:

- необхідно переконатися, що стан будівлі стійкий, без ризику обвалення, відсутні провалини в будівлі і навколо неї, не розбите скло і немає небезпечних уламків та сміття;
- електромережою та електроприладами можна користуватися тільки після їх ретельного просушування;
- заборонено вживати продукти, які були підтоплені водою під час повені;
- все майно, що було затопленим, підлягає дезинфекції.

6.4. Ураження електричним струмом:

- дотик до струмоведучих частин, які перебувають під напругою, викликає в більшості випадків неконтрольоване судорожне скорочення м'язів, внаслідок чого потерпілий сам не може звільнитися від дії електричного струму;
- якщо потерпілий залишається в контакті зі струмоведучими частинами, необхідно, насамперед, швидко звільнити його від дії електричного струму;
- першою дією повинно бути швидке відключення тієї частини електроустановки, до якої доторкнувся потерпілий. Якщо відключити напругу досить швидко неможливо, необхідно вжити заходів по звільненню потерпілого від струмоведучих частин, до яких він доторкнувся. При цьому необхідно пам'ятати, що без застосування засобів захисту доторкатися до людини, що перебуває під струмом, небезпечно для життя;
- при звільненні потерпілого від струмоведучих частин або дроту необхідно, по можливості, ізолювати свої руки (діелектричні рукавички, сухий одяг або тканина і т.ін.), а також ізолювати своє тіло, ставши на суху дошку або інший предмет, що не проводить електричний струм. Можна відтягнути його за одяг, якщо він сухий. При звільненні потерпілого треба діяти тільки однією рукою.
- заходи першої допомоги залежать від стану, у якому перебуває потерпілий після звільнення його від дії струму;

- якщо потерпілий у свідомості, але до цього був у несвідомому стані або тривалий час перебував під струмом, йому необхідно забезпечити повний спокій до прибуття лікаря або терміново доставити в лікарню;
- при відсутності свідомості, але при збереженому диханні, потерпілого необхідно покласти в зручне і по можливості у більш рівне положення, розстебнути одяг, забезпечити приплив свіжого повітря, дати нюхати нашатирний спирт, збризкувати потерпілого водою, розтирати і зігрівати його тіло до прибуття лікарів;
- при відсутності пульсу на сонній артерії – приступити до реанімації;
- при наданні домедичної допомоги потерпілому діяти згідно інструкції по наданню першої домедичної допомоги потерпілому від нещасних випадків, керуватися вказівками лікаря через телефонний зв'язок, до прибуття медиків.

6.5. Замінування:

6.5.1. при отриманні телефоном повідомлення від невідомої особи про замінування адміністративної будівлі, необхідно:

- встановити контакт з невідомою особою, яка повідомила телефоном про замінування та, за можливості, намагатися при цьому;
- встановити мотив щодо замінування та, при можливості, хто телефонує;
- встановити, які вимоги висловлює невідома особа;
- відмовити невідому особу виконувати свій задум або відтермінувати;
- умовити невідому особу передзвонити, посиляючись на поганий зв'язок (неможливість швидкого прийняття рішення і т.п.).

6.5.2. Під час телефонної розмови спробувати визначити звідки невідома особа телефонує. Для цього:

- при наявності на телефонному апараті автоматичного визначника номеру (АВН) записати номер телефону, з якого телефонує невідома особа;
- при відсутності на телефонному апараті автоматичного визначника номеру (АВН) та після завершення розмови з невідомою особою не класти слухавку на телефонний апарат, щоб на автоматичній телефонній станції не втрачався напрямок з'єднання. З іншого телефонного апарату негайно зателефонувати оператору зв'язку, що обслуговує задіяну телефонну лінію, пояснити ситуацію, яка склалася, та запропонувати йому негайно встановити номер телефону та адресу, з якої телефонувала невідома особа.

6.5.3. Після завершення розмови з невідомою особою негайно записати:

- точний час телефонного дзвінка невідомої особи;
- отриману від невідомої особи інформацію;

- ймовірну стать невідомої особи;
- ймовірний вік невідомої особи;
- інтонацію та тембр голосу невідомої особи;
- наявність дефектів або особливостей мови, ознаки імітації або зміни голосу у невідомої особи;
- наявність звукового (шумового) фону супроводу телефонної розмови.

6.5.4. Після закінчення розмови негайно повідомити:

- на телефон 102 управління ГУ МВС України;
- на телефон 101 Головне управління державної служби з надзвичайних ситуацій у Львівській області;
- керівника, керівника охорони;

6.5.5. У випадку знаходження підозрілого, залишеного без нагляду предмету (сумка, пакет, портфель), не торкатися його, зателефонувати на гарячу лінію 102, , негайно повідомити безпосереднього керівника і діяти відповідно до його вказівки.

6.5.6. При вище перелічених умовах діяти згідно інструкцій отриманих від представників поліції, ГУ ДСНС та керівника.

6.6. Зупинка ліфта:

6.6.1. якщо ліфт зупинився і не реагує на натиснення кнопок:

- по-перше, заспокоїтися і не панікувати;
- не робити спроб самотійно покинути кабінку ліфта, відкривати двері;
- зв'язатися через комунікатор з аварійною службою;
- якщо кнопка аварійної служби не працює, тоді потрібно скористатися мобільним телефоном. Якщо причиною зупинки ліфта є перебої в подачі електрики в цілому районі, то, швидше за все, в кабіні доведеться просидіти досить тривалий час;
- якщо ліфт падає – сісти навпочіпки;

6.6.2. При пожежі в кабіні або шахті – дійте самотійно!:

- виникнення пожежі в кабіні або шахті ліфта – це єдиний випадок, коли треба діяти самотійно. Необхідно будь-що вибратися з кабінки і зафіксувати двері міцним предметом;
- при рішенні усунути вогнище самотійно, потрібно пам'ятати, що кабінка ліфта перебуває під напругою, тому ні в якому разі не можна гасити водою. Для ліквідації пожежі більше підійде порошковий вогнегасник і тканина.

6.7. Пролив небезпечних речовин (миючі засоби):

- при потраплянні кислоти, лугу або іншої агресивної рідини на шкіру необхідно негайно зняти одяг, просочений хімічною речовиною, ушкоджені ділянки рясно промивати струменем холодної води протягом 15–20 хвилин. Після цього ушкоджену кислотою поверхню обмити 5% розчином питної соди, а ушкоджену лугом – 3% розчином борної кислоти або 3% розчином оцтової кислоти;
- при потраплянні кислоти або лугу на слизисту оболонку очей необхідно ретельно промити око струменем води на протязі 15–20 хвилин, щоб вода текла від носа до скроні. Після цього при опіках кислотою промити 2% розчином питної соди, а при опіках очей лугом – 2% розчином борної кислоти;
- при опіках порожнини рота лугом необхідно полоскати 3% розчином оцтової кислоти або 3% розчином борної кислоти, при опіках кислотою – 5% розчином питної соди;
- при попаданні кислоти в дихальні шляхи необхідно дихати розпиленням за допомогою пульверизатора 10% розчином питної соди, при потраплянні лугу – розпиленням 3% розчином оцтової кислоти.

6.8. Напад (з метою захоплення заручників, рейдерство, порушення громадського порядку):

6.8.1. у випадку виникнення порушення громадського порядку (бійка на території, приміщенні, суперечки, конфлікту між працівниками), а також при нападі, необхідно:

- оцінити обстановку та, при можливості, через наявну тривожну кнопку викликати службу охорони. При відсутності тривожної кнопки по телефону «102» викликати оперативну групу поліції та повідомити безпосереднього керівника;
- намагатись запам'ятати як умога більше інформації про осіб порушників;
- якщо порушників декілька, виберіть самого примітного і попробуйте запам'ятати як він виглядає, щоб потім дати покази;
- необхідно прислуховуватися до того про що говорять порушники між собою, до їхніх імен, акцентів;
- не потрібно дивитися пристально на них, щоб не викликати в них негативної реакції.

6.8.2. Працівники не повинні:

- вступати в бійку/чинити опір, ставити під загрозу життя і здоров'я своє, інших працівників та клієнтів.
- робити різкі рухи. Натомість потрібно коментувати вголос кожен свій рух, наприклад: «Добре, я зараз опушу праву руку і відкрию касу».
- намагатись переслідувати правопорушника.

6.9. Руїнування конструкції будинку:

6.9.1. Повне або часткове раптове руїнування конструкцій будинку/будівлі – це надзвичайна ситуація природного або техногенного характеру, а також виникнення цієї ситуації можливо з причини помилок, допущених на етапі проектування, внаслідок відхилення від проекту при веденні будівельних робіт, при порушенні правил монтажу, введення в експлуатацію будівлі (окремих його частин) або порушенні правил експлуатації будівлі.

6.9.2. Причиною обвалення будівлі часто може бути вибух, як наслідок терористичного акту, неправильної експлуатації агрегатів, газопроводів, небережного поводження з вогнем, зберігання в будівлях легкозаймистих і вибухонебезпечних речовин.

6.9.3. Раптове обвалення будівлі призводить до виникнення пожежі, руїнування комунально – енергетичних мереж, утворення завалів, травмування та загибелі людей.

6.9.4. Почувши вибух або виявивши, що будівля втрачає свою стійкість, необхідно негайно:

- залишаючи приміщення, спускатися сходами, а не ліфтом;
- не панікувати, не влаштовувати тисняву в дверях при евакуації;
- якщо відсутня можливість залишити будівлю, зайняти безпечне місце;
- не піддаватися паніці і зберігати спокій;
- триматися подалі від вікон, електроприладів;
- не користуватися іскроутворюючими предметами, існує небезпека вибуху внаслідок витoku газу;
- опинившись на вулиці, не стояти поблизу будівлі. Перейти на відкритий простір.

6.9.5. Дії у випадку перебування під завалом:

- дихати глибоко, не піддаватися паніці. Зосередитися на найважливішому. Вірити – допомога прийде обов'язково;
- при можливості надати собі першу допомогу;
- пристосуватися до обстановки і озирнутися, пошукати вихід. Постаратися визначити, де знаходитесь і чи немає поруч інших людей – прислухатися, подати голос;
- необхідно пам'ятати – людина здатна витримати спрагу і голод протягом тривалого часу, якщо не буде марно витрачати енергію;
- пошукати в кишенях або поблизу предмети, щоб подати світлові або звукові сигнали: ліхтарик або металеві предмети, якими можна постукувати по трубі або стіні (щоб привернути увагу рятувальників);
- якщо єдиним виходом є вузький лаз – протиснутися через нього. Для цього розслабити м'язи і рухатися, притиснувши лікті до тіла.

6.10. Снігопади, штормове попередження:

- отримавши попередження про сильну заметіль, перейти з легких будівель в міцні будівлі, щільно закрити вікна, двері, горищні люки і вентиляційні отвори;
- підготуватися до можливого відключення електроенергії;
- підготувати інструмент для прибирання снігу, теплий одяг і взуття;
- під час сильної хуртовини виходити з будівлі тільки у виняткових випадках;
- на автомобілі можна рухатися тільки по великих дорогах і шосе. При виході з машини не відходити від неї за межі видимості. Зупинившись на дорозі, подати сигнал тривоги переривчастими гудками, підняти капот або повісити яскраву тканину на антену. Чекати допомоги в автомобілі, при цьому залишити двигун включеним.

6.11. Дії під час ожеледі (ожеледиці):

- при повідомленні про ожеледь або ожеледицю, необхідно виконати заходи для зниження ризику отримання травми, пересуватися обережно, не поспішаючи, на розслаблених ногах, руки не тримати в кишенях;
- при падінні згрупуватися, щоб помякшити удар;
- при обледенінні не ходити під електропроводами;
- при травмуванні звернутися в травматологічне відділення швидкої допомоги.

6.12. Епідемії:

- обмежити спілкування працівників, наради та зустрічі проводити онлайн;
- встановити в Товаристві масковий режим;
- забезпечити доступ працівників та гостей на робоче місце після вимірювання температури. При виміряних більше 36,9С до роботи не допускати;
- зважати на ознаки поганого самопочуття, при їх появі до роботи не допускати;
- проводити профілактику інфекційних захворювань, мити руки, робити щеплення, вести здоровий спосіб життя.

6.13. У разі оголошення евакуації:

6.13.1. На керівника покладається:

- планування й проведення евакуації працівників;
- подання (за потребою) до відповідних транспортних органів розрахунків необхідності в транспортних засобах для вивезення працівників до безпечного району;

- контроль за плануванням, підготовкою й проведенням евакуаційних заходів;
- визначення та підготовка безпечного району для розміщення евакуйованих працівників;

6.13.2. На особу, призначеною керівником, покладається:

- оповіщення працівників, уточнення даних про транспортні засоби, що виділяються для евакуації, термін їхньої подачі, маршрути та порядок руху;
- організацію й контроль посадки евакуйованих працівників на транспортні засоби та відправку колон;
- інформування керівництва підприємства та вповноважених органів влади про хід евакуації.

6.13.3. При евакуації персоналу у захисні споруди, керівнику необхідно вжити заходів з:

- задоволення мінімуму життєвих потреб працівників;
- організацію харчування, медичного обслуговування та санітарно-епідеміологічного нагляду;
- забезпечення працівників товарами першої необхідності.

Стратегічні запаси:

У офісі організації необхідно створити запас такого обладнання і речей:

- ✓ 1 20-літровою каністрою дизельного палива (зберігається на відкритому повітрі);
- ✓ Дизель-генератор;
- ✓ 20л питної води;
- ✓ 100л непитної води;
- ✓ 5000/= ефірного часу (airtel 2000/= і safaricom 3000/=);
- ✓ Інтернет-модем (safaricom/ Airtel) або смартфон;
- ✓ Свічки, факели, сірники, батарейки;
- ✓ Продукти тривалого зберігання (будинок = достатньо для однієї людини; офіс = достатньо для 10 осіб);
- ✓ Столові прибори та тарілки для 10 осіб (тільки в офісі);
- ✓ Консервний ніж;
- ✓ АМ/FM радіо;
- ✓ Аптечка;
- ✓ Мило;
- ✓ Ковдри;
- ✓ Вогнегасник.

Дії під час повітряної тривоги

Під час сигналу тривоги необхідно в найкоротший термін взяти із собою тривожну валізу і евакуюватись в укриття, або найближче безпечне місце і залишатись там до закінчення тривоги та дозволу покинути укриття.

- ✓ у підземному переході;
- ✓ в метро;
- ✓ у канаві, траншеї чи ямі;
- ✓ в широкій трубі водостоку попід дорогою (залазити максимум на 3-4 метри);
- ✓ вздовж високого бордюру чи підмурку паркану;
- ✓ у дуже глибокому підвалі під капітальними будинками старої забудови (бажано, щоб він мав таки 2 виходи).

Розмістити табличку із адресою найближчого укриття

Найближче укриття знаходиться

Якщо ви опинилися в зоні бойових дій або надзвичайної ситуації за участі озброєних людей:

Завжди майте при собі документ, що посвідчує особу. Зберігайте гроші та документи в різних місцях, щоб мати більше шансів їх зберегти.

- Тримайте під рукою інформацію щодо групи крові (власної та близьких родичів) та інформацію про можливі проблеми зі здоров'ям (наприклад, алергія на ліки, хронічні захворювання).
- З'ясуйте розташування сховищ і укриттів найближчих до вашого будинку, місця роботи і місць, які ви часто відвідуєте.
- Намагайтеся якомога частіше перебувати вдома та на роботі, зменшіть кількість поїздок без причини, уникайте місць скупчення людей.
- Виходячи з приміщення, пропустіть першими тих, хто потребує допомоги – це дозволить уникнути великого скупчення людей.
- Не вступаєте в суперечки з незнайомцями – це допоможе уникнути можливих провокацій.

- Якщо офіційні канали органів державної влади надають інформацію про можливу небезпеку, поділіться нею з іншими людьми: родичами, сусідами, колегами.
- У разі виявлення озброєних людей, військової техніки та масових заворушень негайно залиште небезпечний район, якщо у вас є така можливість.
- Уникайте колон техніки та не стійте біля рухомої військової техніки.
- Якщо ви опинилися в зоні обстрілу, сховайтеся в найближчому укритті або сховищі і побудьте там деякий час після припинення пожежі.
- Якщо таких укриттів поблизу немає, використовуйте нерівну місцевість (наприклад, канави, траншеї, вибухові воронки).
- У разі раптового обстрілу і відсутності поблизу укриття лягайте на землю головою у протилежному напрямку від місця вибуху і прикрийте голову руками або речами.
- Якщо поруч з вами постраждала людина, надайте першу медичну допомогу та викличте швидку допомогу, представників ДСНС України, правоохоронних органів, за потреби військових. Не намагайтеся надати допомогу пораненим, поки не закінчиться обстріл.

Пограбування офісного приміщення.

У разі виявлення будь-яких ознак пограбування (зламани замки, двері, зникнення обладнання тощо) персонал повинен зателефонувати в поліцію (телефон 102) та повідомити директора організації. До прибуття поліції не виходьте з офісу, не дозволяйте нікому заходити всередину; після прибуття поліції надайте їй всю необхідну інформацію та дані.

Напад на вулиці: не провокуйте нападника, не загострюйте конфлікт; не недооцінюйте нападника; дивіться йому в очі, відповідайте спокійно і ввічливо, не сперечайтесь; спробуйте безпечно втекти або звернутися по допомогу. У разі пограбування віддайте цінні речі зловмисникам.

«Екстрена валіза»

«Екстрена валіза» – це, як правило, міцний і зручний рюкзак об'ємом 25 літрів і більше, що містить необхідний індивідуальний мінімум одягу, предметів гігієни, медикаментів, інструментів, засобів індивідуального захисту та продуктів харчування.

Всі речі повинні бути новими (періодично оновлюваними) і не вживаними в побуті. «Екстрена валіза» призначена для якнайшвидшої евакуації із зони надзвичайної ситуації – землетрусу, повені, пожежі, у разі загострення криміногенної ситуації, активних бойових дій тощо.

Речі в рюкзак слід складати рівномірно. Добре мати рюкзак з нижнім відділенням, яке можна окремо відкрити.

Рекомендується покласти в рюкзак такі речі:

- ✓ Копії важливих документів у пластиковій упаковці. Заздалегідь зробіть копії всіх важливих документів на себе і своїх дітей – паспортів, водійських прав, документів на нерухомість і автомобіль і т. д. Документи слід розмістити так, щоб у разі необхідності, їх можна було швидко дістати. Деякі експерти рекомендують зберігати серед документів кілька фотографій родичів і друзів;
 - ✓ Кредитні картки та готівку. Бажано мати невелику суму готівки;
 - ✓ Дублікати ключів від будинку та автомобіля;
 - ✓ Карти місцевості, а також інформацію про спосіб зв'язку та домовлене місце зустрічі вашої родини;
 - ✓ Засоби зв'язку та передачі інформації (малогабаритні УКВ та FM радіоприймачі) та акумулятори до радіоприймача (за необхідності);
 - ✓ Ліхтарик (бажано декілька) із запасними батарейками, сірники (краще туристичні), запальничку, свічки;
 - ✓ Компас, годинник (бажано водонепроникні);
 - ✓ Багатофункціональний інструмент, що включає лезо ножа, шило, пилку, викрутку, ножиці та ін.;
 - ✓ Ніж, сокиру, сигнальні засоби (свисток, піротехнічний сигнальний пристрій, тощо);
 - ✓ Кілька 120-літрових мішків для сміття, які можуть бути використані як намет або чохол, якщо розрізати;
 - ✓ Рулон широкого скотчу;
 - ✓ Упаковку презервативів. Презервативи, за необхідності, можна використовувати для захисту сірників і запальничок від вологи, як джгут для зупинки кровотечі, для надійного захисту ємностей від комах і піску, а також для перенесення води;
 - ✓ Синтетичний шнур 4-5 мм близько 20 м;
 - ✓ Зошит і олівець;
 - ✓ Нитки та голки;
 - ✓ Аптечку першої допомоги (рекомендації щодо складу аптечки див. у додатку 3 ВКАЗІВОК);
- Одяг: комплект білизни (2 пари), бавовняні та вовняні шкарпетки (2 пари), запасні штани, сорочка або куртка, плащ, в'язана шапка, рукавички, шарф (можуть знадобитися в найнесподіваніших ситуаціях), зручне та надійне взуття;
- ✓ Міні-намет, поліуретановий килимок, спальний мішок (якщо дозволяє місце);

- ✓ Засоби гігієни: зубна щітка і зубна паста, невеликий шматок мила, рушник (складений в упаковці), туалетний папір, кілька упаковок одноразових сухих і вологих серветок, кілька носових хусток, засоби інтимної гігієни, бритва, манікюрний набір;
- ✓ Аксесуари для дітей (за необхідності);
- ✓ Посуд (бажано металевий): каструля, фляга, ложки, кухолі;
- ✓ Запас їжі на кілька днів – все, що можна їсти без попередньої обробки, не займає багато місця і зберігається довго (не псується швидко), наприклад, калорійні солодощі (чорний шоколад [з горіхами]), жменька льодяників), набір продуктів (тушковане м'ясо, сухе печиво, супові пакети, м'ясні та рибні консерви), якщо дозволяє місце – крупа перлова, гречана, рис довгозерний, макарони, вермішель, сушені овочеві напівфабрикати, тощо;
- ✓ Запас питної води на 1-2 дні, який потрібно періодично поновлювати (вода не повинна

Аптечка

Відповідно до рекомендацій МОЗ України, аптечку необхідно комплектувати відповідно до ваших потреб.

Важливо заздалегідь перевірити термін придатності всіх препаратів.

Базовий набір:

- ✓ Сухий і медичний спирт;
- ✓ 2 пари гумових рукавичок;
- ✓ Плівка (клапан) для штучного дихання;
- ✓ Засоби для зупинки кровотечі – джгут, кровоспинна пов'язка для зменшення кровотечі;
- ✓ Марлеві серветки різного розміру та нестерильні марлеві бинти;
- ✓ Еластичні фіксуючі бинти;
- ✓ Пластирі різних розмірів;
- ✓ Атрауматичні ножиці для розрізання одягу;
- ✓ Великий шматок тканини, який можна використовувати для фіксації кінцівки потерпілого;
- ✓ Антисептики: дезінфікуючий засіб для рук, спиртові серветки.

В аптечці також повинні бути бинти, лейкопластир, вата, йод, активоване вугілля (від інтоксикації), парацетамол (жарознижуючий засіб), пенталгін (знеболюючий засіб), супрастин (від алергії), імодіум (від проносу), фталазол (від шлункової інфекції), альбуцид (очні краплі), джгут, шприци та ін.

В аптечці **ОБОВ'ЯЗКОВО** повинні бути ліки (на період не менше тижня), які приймаєте ви та члени вашої родини з описом способу застосування та дозуванням; рецепти; прізвища та мобільні телефони ваших лікарів (контролюйте термін придатності препаратів).

Алгоритм дій при ядерному вибуху

- Помітивши спалах у небі (або його відбиття від поверхонь), у жодному разі не дивіться в той бік. Це загрожує опіком рогівки, спалаховою сліпотю та опіком очей.
- Лягайте на землю. Спробуйте знайти в секундній доступності заглиблення або виступ, за яким можна сховатись від ударної хвилі та уламків.
- Спробуйте закрити всі відкриті частини тіла: ляжте ногами в бік вибуху, обличчям донизу, підкладіть руки під себе, щоб захистити їх від опіків та травмувань.
- За можливості, прикрийте вуха навушниками — це захист від баротравми.
- Прикрийте рот і ніс маскою, тканиною одягу або хусткою, дихайте через них. Однак ці підручні засоби не можуть повністю захистити від внутрішнього опромінення. Тому важливо якнайшвидше потрапити в укриття.
- Біжіть в укриття одразу, як з'явиться можливість звестися на ноги й коли минула вибухова хвиля від застосування ядерної зброї. Бігти в укриття треба враховуючи напрям вітру. Якщо він дме з епіцентру вибуху — пересувайтесь перпендикулярно (ліворуч або праворуч) напряму вітру. В іншому випадку — рухайтесь проти вітру.

Першочергові дії в зоні хімічного ураження

Що робити, якщо ви опинились поблизу зони ураження хімічною зброєю:

Якщо ви на вулиці:

Залиште територію ураження. Чим коротшим буде контакт з хімічними речовинами та чим далі ви будете від епіцентру ураження, тим меншою буде потенційна шкода від них.

Намагайтесь рухатись швидко, але не бігти. Ваше дихання має бути спокійним та повільним, щоб вдихати якнайменше отрути.

Знайдіть укриття поблизу. Якщо це можливо, повертайтеся у своє помешкання.

Якщо під час хімічної тривоги ви в приміщенні:

Якщо можливо, підніміться на найвищий поверх і знайдіть кімнату з якомога меншою кількістю вікон та дверей. Хімічні речовини, як правило, важчі за повітря, тому на верхніх рівнях будинків повітря буде чистішим.

Зменште потік повітря ззовні всередину. Закрийте вікна, двері, вентиляційні отвори та все інше, що допомагає потрапляти повітря в приміщення ззовні.

Не їжте і не пийте нічого, що могло зазнати впливу хімічних речовин.

Увімкніть новини по радіо, телебаченню чи в Інтернеті, щоб отримувати оновлені повідомлення про здоров'я та безпеку. Вам мають повідомити, коли буде безпечно виходити на вулицю.

Якщо ви перебуваєте у своєму автомобілі й не можете залишити уражену зону, зведіть до мінімуму ризик впливу хімічної речовини:

З'їжджайте на узбіччя так, щоб не блокувати та не заважати руху аварійних автомобілів.

Вимкніть двигун і закрийте всі вентиляційні отвори, які втягують зовнішнє повітря, включаючи вентиляційні отвори кондиціонера. Запуск двигуна та їзда втягують зовнішнє повітря в автомобіль і можуть піддати вас впливу хімічних речовин.

Щоб звести до мінімуму кількість хімічної речовини, яку ви вдихнете, прикрийте рот і ніс тканиною, наприклад, шарфом або носовою хусткою.

Слухайте подальші вказівки від аварійного персоналу на місці події або слухайте новини по радіо чи слідкуйте за офіційними джерелами в інтернеті.